

немайнових і майнових прав на твори, створені під час виконання трудових обов'язків, та правової обізнаності їхніх авторів. Це, безперечно, негативно позначається на ринку інтелектуального потенціалу країни. Недоліки, властиві сучасному вітчизняному етапу правового регулювання відносин між роботодавцем та працівником як автором службового твору, зумовлюють потребу здійснення як загальнодержавних, так і локальних заходів для вирішення окреслених питань.

Список використаної літератури

1. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року "Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України" : розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р // Офіційний вісник України. — 2016. — № 26.
2. Про авторське право і суміжні права : закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 13. — Ст. 64.
3. Гурский Р. А. Службное произведение по российскому авторскому праву : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Руслан Александрович Гурский ; Самарский государственный экономический университет. — Казань, 2007. — 20 с.
4. Клейменова С. М. Авторські правовідносини як форма реалізації правомочностей суб'єктів авторського права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Клейменова Світлана Миколаївна ; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. — Київ, 2004. — 25 с.
5. Кононенко Ю. С. Суб'єктний склад правовідносин інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору / Ю. С. Кононенко, О. А. Кульбашина. — Режим доступу: <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=307>. — Назва з екрана.
6. Іншин М. Права роботодавця та працівника на твір, створений під час виконання трудових обов'язків: сучасний погляд / М. Іншин // Вісник Національної академії прокуратури України. — 2012. — № 4. — С. 54—57. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaru_2012_4_12. — Назва з екрана.
7. Викулин А. А. Службные произведения в библиотеках / А. А. Викулин // Научная периодика: проблемы и решения. — 2011. — № 1. — Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/sluzhebnye-proizvedeniya-v-bibliotekah> (дата обращения: 16.06.2016). — Загл. с экрана.
8. Гаврилов Э. П. Советское авторское право: Основные положения. Тенденции развития / Э. П. Гаврилов. — Москва : Наука, 1984. — 222 с.
9. Гурский Р. А. Службное произведение по российскому авторскому праву : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Руслан Александрович Гурский ; Самарский государственный экономический университет. — Казань, 2007. — 20 с.
10. Іванов Ю. Ф. Трудове право : навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов, М. В. Іванова. — Київ : Алерта, 2016. — 224 с.
11. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листопада 2015 р. // Відомості Верховної Ради. — 2016. — № 3. — Ст. 25.
12. Денисова Р. О. Авторское право на служебные произведения / Р. О. Денисова // Проблемы законности. — 2011. — № 115. — Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/avtorskoe-pravo-na-sluzhebnye-proizvedeniya> (дата обращения: 12.06.2016). — Загл. с экрана.
13. Кульбашина О. Службові об'єкти права інтелектуальної власності: питання теорії / Олена Кульбашина // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2013. — № 6. — С. 57—61. — Режим доступа: http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?. — Назва з екрана.
14. Бажанов В. О. Договір про розподіл майнових прав на службовий твір / В. О. Бажанов // Часопис Академії адвокатури України. — 2012. — № 2. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/e-journals/Chaau/2012-4/12bvonst.pdf. — Назва з екрана.

В статье рассмотрены особенности служебных произведений, создаваемых библиотечными работниками, как объектов авторского права.

Проанализированы вопросы оформления договора между работником и работодателем по передаче исключительного права на служебное произведение, выплаты авторского вознаграждения, самостоятельного использования работодателем результатов интеллектуального труда.

Analyzing the issue of writings by research and educational personnel, the article studies the features of an official writing as a copyright object; covers the issues of formation of the contract between an employer and an employee which sets for the exclusive right to the official writing, author's fee, employer's individual use of a scientific writings.

Надійшла до редакції 28 листопада 2016 року

УДК 021:316.776]:34](477-25)НБУВ

Андрій Блажкевич,
кандидат історичних наук,
науковий співробітник НЮБ НБУВ

Інформаційно-аналітична діяльність Національної юридичної бібліотеки НБУВ у контексті правового розвитку сучасного українського суспільства

Висвітлено інформаційно-аналітичну діяльність Національної юридичної бібліотеки НБУВ у контексті правового розвитку сучасного українського суспільства.

Ключові слова: інформаційно-аналітична діяльність, правова культура суспільства, Національна юридична бібліотека України.

Сьогодні в Україні важливого значення набуває побудова інформаційного суспільства, одним зі складників якої є сфера доступу громадян до інформації. Нині відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони та захисту інформації регулює закон України "Про внесення змін до Закону України "Про інформацію" від 13.01.2011 р. [4].

Одним з основних пріоритетів інформаційної політики держави на сучасному етапі є дотримання балансу відповідних інтересів особистості, суспільства і держави. Вітчизняна законодавча база відповідає основним міжнародно-правовим актам у сфері інформації й постійно вдосконалюється, проте її структура й зміст часто не забезпечують сучасні потреби українського суспільства та громадян.

Основою реалізації закріпленого в Конституції України права на доступ до інформації є його деталізація в чинному законодавстві. Це зумовлено насамперед специфікою правової природи доступу. Зокрема, якщо свобода думки і слова вимагає невтручання з боку держави, право на доступ до інформації взаємозв'язане в контексті співпраці держави і громадянина, в якій держава є активним учасником і має забезпечити всі умови, щоб особа могла реалізувати це право.

Загалом, інформаційна сфера як особлива система суспільних відносин в Україні інтенсивно розвивається, відбуваються також стабільне зростання й структурізація сегментів вітчизняного інформаційного ринку як системи економічних, організаційних і правових відносин. Щодо свободи слова, то упродовж останніх років в Україні зростає індекс свободи ЗМІ, що відзначають і міжнародні спостерігачі.

Закон "Про внесення змін до Закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" від 21.05. 2009 р. [3] сьогодні визначає статус бібліотек, правові та організаційні засади діяльності книгозбірень і бібліотечної справи в Україні, а також гарантує право на вільний доступ до інформації, знань, залучення до цінностей національної та світової культури, науки та освіти, що зберігаються в бібліотеках.

Бібліотека як один із найдоступніших документно-інформаційних ресурсів з питань права має забезпечувати реалізацію права людини на інформацію, головне її завдання — надання відкритої юридичної інформації й формування високого рівня правової культури суспільства.

Діяльність бібліотечних фахівців повинна сприяти розширенню меж правосвідомості громадян, зокрема у сферах бізнесу, ділового партнерства, а також соціальній. Особливо це стосується роботи з підлітками та молоддю. Створюючи і розвиваючи єдиний інформаційний простір для навчання й отримання практичних навичок цивільно-правової освіти і виховання молодого покоління, бібліотеки сприяють підвищенню рівня правової культури та виробленню активної громадянської позиції.

На сучасному етапі книгозбірні України мають допомагати громадянам у доступі до правової інформації, зокрема слід створити публічні центри та спеціальні інформаційні куточки, що міститимуть необхідну правову інформацію, у тому числі й регіонального значення.

Питання, пов'язані з формуванням правової культури населення та юридичною проблематикою розглядали науковці В. Горовий, Н. Іванова, Ю. Половинчак, А. Блажеквич та ін., акцентуючи увагу на науково-практичних засадах акумуляції в бібліотеках різновидової, зокрема і правової, електронної інформації, особливостях надання доступу до неї громадянам України.

Мета дослідження — висвітлити видавничу діяльність Національної юридичної бібліотеки України Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського в контексті правового розвитку українського суспільства.

Національна юридична бібліотека — структурний підрозділ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі — НЮБ НБУВ), який забезпечує акумуляцію та ефективне використання документально-інформаційних ресурсів на всіх видах носіїв, що містять правову інформацію, а також інших ресурсів, суміжних за змістовою основою з правовими, які сприяють удосконаленню правотворчої діяльності в Україні, вивченню громадської думки про ефективність правотворення, суспільні потреби в його вдосконаленні, перспективи розвитку в контексті суспільної еволюції [11].

У своїй діяльності НЮБ керується Конституцією України [7], законами України [5; 6], указами Президента України [12; 13] та постановою Кабінету Міністрів України [8], іншими нормативно-правовими актами, наказами НБУВ.

Пріоритетними напрямками діяльності НЮБ є сприяння утвердженню й розвитку національної правової традиції, розширення доступу до правових інформаційних ресурсів усім категоріям громадян, ефективне використання цих даних у практиці суспільного життя для розвитку демократичних основ державного управління та українського суспільства.

Основні завдання НЮБ — акумуляція у бібліотечних фондах правової інформації на всіх видах носіїв; забезпечення ефективного доступу до документного, наукового, інформаційно-аналітичного ресурсу правової та необхідної; реалізації правових відносин суміжної з нею інформації; сприяння вдосконаленню комплектування фондів НБУВ новою правовою інформацією; організація представлення інформаційних ресурсів, що відображають національну правову традицію; здійснення навігаторських функцій в інтересах замовників по вітчизняних та світових ресурсах правової інформації; сприяння реалізації національно-освітніх і науково-популярних програм у сфері правового забезпечення розвитку суспільства.

Для виконання основних завдань НЮБ формує довідково-інформаційні фонди та банки даних документально-інформаційних ресурсів, які містять правову інформацію; бере участь у внутрішньодержавному та міжнародному обміні інформацією з правових питань; проводить культурно-просвітницьку діяльність, організовує лекторії, читачькі, наукові конференції, круглі столи тощо; надає організаційні, методичні, консультаційні й інші послуги (зокрема, платні); співпрацює з бібліотеками України незалежно від їхнього підпорядкування, а також навчальними закладами, науково-дослідними (науково-технічними) установами України та інших держав; проводить різноманітну діяльність, що впливає з її основних завдань.

Національна юридична бібліотека видає багато правових інформаційно-аналітичних видань, зокрема: "Влада для громадян"; "Громадська думка про правотворення"; "Безпека підприємництва" та ін.

Розглянемо докладніше інформаційно-аналітичні видання НЮБ.

У "Владі для громадян" запропоновано юридичні консультації з питань авторського права, банківської, господарської та підприємницької діяльності, нормативної бази приватизації, підтримки інноваційної діяльності, податкової політики, правових питань інвестиційної діяльності тощо. Матеріали готують фахівці Департаменту комунікацій влади та громадськості Секретаріату Кабінету Міністрів України та Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ) Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Інформаційно-аналітичний бюлетень "Безпека підприємництва" (додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі") видається щомісячно від 2008 р. Засновники — "Український союз промисловців і підприємців, Національна юридична бібліотека України НБУВ. У виданні висвітлюються матеріали з питань правових основ розвитку підприємництва в Україні, співробітництва підприємств та влади у вдосконаленні податкового кодексу, інтелектуальної власності, захисту інвестицій, проблеми інформаційної безпеки тощо.

Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу правової електронної інформації "Громадська думка про правотворення" виходить з квітня 2011 р. Засновники — Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна юридична бібліотека. У бюлетені широко висвітлюються питання правової аналітики, закони та законопроекти тощо.

Упродовж 2012—2014 рр. Національна юридична бібліотека видавала бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів, орієнтований на задоволення інформаційних запитів

членів Конституційної Асамблеї України, органів державної влади, громадських організацій, наукових працівників та експертів "Конституційна Асамблея: політико-правові аспекти діяльності". Засновники — Національна юридична бібліотека та Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). У виданні відображено погляди членів Конституційної Асамблеї на вдосконалення конституційного процесу, позицію влади, політичних партій і громадських організацій, думки експертів, а також конституційні процеси зарубіжних країн. Із 2014 р. бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів має назву "Конституційний процес в Україні: політико-правові аспекти".

Від 2012 до 2014 рр. у Національній юридичній бібліотеці виходив бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу електронної інформації "Економічна діяльність: нові орієнтири і ризики". Засновники — Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна юридична бібліотека. У виданні ґрунтовно аналізувалися прогнози щодо подолання кризових явищ в економічній сфері, питання державного бюджету України, проблеми виведення капіталів у офшорні зони в кіпрському аспекті, валютного ринку, а також автомобільної галузі.

Серед замовників інформаційно-аналітичної продукції НЮБ — найвищі та регіональні управлінські структури, наукові установи, громадські організації.

На сайті Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського в рубриці "Національна юридична бібліотека" представлено багато юридичних інформаційних ресурсів, які містять правову електронну інформацію, зокрема повні тексти 89 журналів і збірників наукових праць із проблем держави і права та юридичних наук; 4,5 тис. текстів авторефератів дисертацій з правової проблематики, захищених в Україні; 27 тис. реферативних записів про публікації вітчизняних фахівців з юридичної тематики; а також інші юридичні інформаційні ресурси (електронний каталог, повнотекстові ресурси, бібліографічна довідка); нормативні акти України в бібліотечній і суміжній галузях (закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, тощо); нормативні акти України та міжнародні документи з проблеми дотримання авторських прав та питань інформаційної безпеки [10].

Від 2012 р. Національна юридична бібліотека має власну сторінку в популярній соціальній мережі Facebook, на якій розміщено оперативну й достовірну інформацію про новини в законодавчій сфері, законопроекти; запропоновано юридичні консультації для користувачів.

Отже, підсумовуючи результати дослідження, можна зробити висновки, що на сучасному етапі розвитку громадянського суспільства в Україні Національна юридична бі-

ліотека НБУВ відіграє важливу роль у правовому інформуванні, надаючи консультації та допомогу для підвищення рівня правової та правозахисної культури громадян.

Список використаної літератури

1. Блажкевич А. Л. Електронні юридичні бібліотеки як складова національного інформаційного простору // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. — Вип. 41. — Київ, 2015. — С. 223—236.
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>. — Назва з екрана.
3. Про внесення змін до Закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2009 р., № 39, ст. 557) : закон України. — Режим доступу: <http://library.kr.ua/zakon/zakbibsprv3.html>. — Назва з екрана.
4. Про внесення змін до Закону України "Про інформацію" : закон України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2938-17>. — Назва з екрана.
5. Про інформацію : закон України. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. — Назва з екрана.
6. Конституція України. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. — Назва з екрана.
7. Пестрецова О. Юридичні бібліотеки в глобалізованому світі: аспекти корпоративної взаємодії // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського. — Вип. 43. — Київ, 2016. — С. 87—96.
8. Про затвердження Положення про Національну юридичну бібліотеку : постанова Кабінету Міністрів України. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/173-2000-п>. — Назва з екрана.
9. Правову культуру українців підвищуватимуть через бібліотеки / М-во юстиції України. — Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/35178>. — Назва з екрана.
10. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>. — Назва з екрана.
11. Сайт Національної юридичної бібліотеки. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/node/622>. — Назва з екрана.
12. Про Національну програму правової освіти населення : указ Президента України. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/992/2001>. — Назва з екрана.
13. Про Національну юридичну бібліотеку : указ Президента України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/921/99>. — Назва з екрана.

Освещена інформаційно-аналітична діяльність Національної юридичної бібліотеки НБУВ в контексті правового розвитку сучасного українського общества.

The article deals with information and analytical activities of the National Law Library National Library of Ukraine in the context of the legal development of modern Ukrainian society.

Надійшла до редакції 15 листопада 2016 року

У Києві створюють єдину інформаційну пам'яток культурної спадщини

20 грудня на пленарному засіданні Київської міської ради депутати проголосували за створення єдиної інформаційної бази пам'яток культурної спадщини Києва.

Відповідна база міститиме дані щодо форми власності та технічного стану пам'яток, можливі охоронні договори, які укладали із власником, дозволи на розміщення рекламних засобів на пам'ятках, відомості про наявні судові спори щодо порушення законодавства з питань охорони культурної спадщини. Також публікуватимуть дані про заходи реконструкції та музеєфікації пам'ятки, де обов'язково зазначатимуть повний перелік заходів та дати виконання робіт.

Адміністратором відповідної бази буде Управління інформаційно-комунікаційних систем та захисту інформації апарату виконавчого органу Київради (КМДА).

За матеріалами інтернет-ресурсів